مسامحای در کلام شیخ انصاری

ببینید کسی که به نقل اصمعی میگوید، او میگوید اصمعی نقل میکند که عرب اینطور میگویند و شما از او قبول میکنید و قاعده نحوی را جلو میبرید. خب نافع و عاصم هم میگویند که استاد من اینطور گفته است. حرف شراح این بود. شیخ فرمودند لسان اصمعی و نحو او ممن یبول علی قدمه.. . من به ذهنم میآید که در عبارت شراح شاطبیه مسامحای شده است. کلمه نقلی که آن جا گفته با نقلی که ایشان میگویند دو جور میشود.

میگوید **«انهم اعتمدوا فی قواعدهم الکلیه و فروعهم الجزئیه علی کلام اهل الجاهلیه و بنقل»؛** یعنی «اعتمدوا بنقل الاصمعی و نحوه ممن یبول»؛ ممن به اصمعی بر میگردد؟ خیر، به اهل الجاهلیه بر میگردد. چرا به اصمعی بر نمی گردد؟ اصمعی صد سال بعد از نافع و حمزه بوده. او دارد نقل میکند. اصمعی که ال یبول علی قدمه. «ممن» توضیح اهل الجاهلیه است. مرحوم شیخ عبارت را چه کار کردند؟ فرمودند «مردود بانه بعد ما ثبت ان القرآن منزل علی لسان الاصمعی». اصمعی که جزء جاهلیت نیست. او بعد از همه قراء سبعه حرف زده. یعنی خودش زمان قراء سبعه بوده. متوفای ۲۱۶ است. ولی وفات حمزه که بحث سر او است،۱۵۶ است. نزدیک شصت سال میشود. شصت سال بعد از او وفات کرده. پس اگر بر لسان اصمعی نازل شده، بر لسان حمزه نازل نشده؟! زندگی حمزه که قبل از اصمعی بوده! اگر قرآن بر لسان اصمعی نازل شده، بر لسان حمزه و عاصم هم نازل شده. آنها هم عرب بودند. چطور اصمعی وقتی نقلی میکند مورد اعتماد است اما آنها که نقل میکنند نیست؟!

الآن اصمعی جای عرب جاهلی قرار گرفت که قولشان مورد اعتماد است. و حال اینکه طرف نمیخواهد این را بگوید. میگوید اصمعی یک نفر است؛ رفته یک جایی به‌عنوان خبر واحد از یک عرب نقل میکند، شما میگویید «نَقَلَ الاصمعی» و اعتماد میکنید. آن وقت این قراء سبعه از استادش نقل میکند، اما شما به‌عنوان صحة الروایه به آن اعتماد نمیکنید؟! مرحوم شیخ صحة الروایه را به اجتهاد تعبیر میکنند. و حال اینکه همین ابن مجاهد در السبعه از خود حمزه نقل میکند و میگوید «قال حمزه ما قرائت حرفا الا باثر»؛ هیچ قرائتی را من نخواندم مگر به اثر. خودم اجتهاد کردم؟! نه « ما قرأت حرفا الا باثر » .اینها کتابهای مهم است. در اینجا میبینید در موقعیت اصمعی مسامحه میشود؛ مسامحای که در مقام در شراح شاطبیه است.

همچنین جواهر را هم ملاحظه بکنید. در جلد نهم، صفحه ۲۹۱ ایشان دو اجماع نقل میکند. در صفحه ۲۹۷ هر دو را جواب میدهند. عبارت «تهجس بلا درية» در صفحه ۲۹۶ است. دو اجماع را نقل میکنند. اصلاً مباحثه امروز من برای آن بود. میخواستم حدیث را بخوانم یادم رفت. مانعی ندارد.

بازبینی #3
ایجاد شده 16 مارس 2024 16:31:40 توسط ... .
به روزرسانی شده 9 مه 2024 17:09:11 توسط ... .